

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Horstomyren, Torsby kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610134 Horstomyren
Mittpunktskoordinat:	1341043 - 6750474
Totalareal:	250 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekade enligt Habitatdirektivet samt enligt Fågeldirektivet.
Fastigheter:	Torsby kommun: Fläskremmen 1:59
Ägandeförhållanden:	Statligt

Beskrivning av området

På Långberget, på en höjd av cirka 470 m ö h, ligger Horstomyrens Natura 2000-område. Två naturtyper präglar området, dels myrmosaik och dels naturskog. Centralt i området ligger Horstotjärnen som i norr och söder omges av myrmarker av olika typ och med olika formelement. Det som främst uppmärksammas i myrmarken är ett system av välutvecklade flarkar, varav en del är mycket stora. Strängflarkkärrens nedre delar har bitvis rikkärnsvegetation, vilka hyser arter som dvärglumner, gräsull, kärrull, björnbrödd och ängs-/sumpnycklar. På gamla myrtallar, framförallt i nordvästra delarna, förekommer den rödlistade varglaven. I den länsomfattade myrinventeringen, 1980, klassades Horstomyren som en av de mest skyddsvärda myrarna i Värmland, vilket sedan låg till grund för att detta område, år 2000, blev naturreservat.

Sydväst om områdets myrmarker ligger Storberget (633 m ö h) samt strax norr där om det något lägre Vålhallberget. De branta sluttningarna mot öster och nordost hyser naturskogar dominerade av gran, undantaget ett hygge i sluttningens södra del. Naturskogen är varierad med ställvis mycket grova och/eller senvuxna stammar, flerskiktade granbestånd och riklig förekomst av lågor. I andra delar förekommer rikligt med gammal björk (som sannolikt utgör spår av gamla skogsbränder), spridd förekomst av asp i olika dimensioner samt en hel del stamformad rönn och enstaka, mossbelupna jättesälgar.

I skogsområdet noteras kärlväxtarter som fjälltolta, kransrams, knärot, korallrot och spindelblomster. En rad naturskogsindikerande kryptogamer förekommer, ett exempel är lunglav, vilken förekommer mycket rikligt på rönn och asp samt på några björkhögstubbar och granar. Ett tjugotal arter av vedsvampar har noterats. Lavskrika, spillkråka och tretåig hackspett, tjäder och järpe förekommer i skogsområdet. Vid de översiktliga inventeringar av flora och fauna som hitintills gjorts har totalt 45 signalarter och 25 rödlistade arter noterats, vilket indikerar höga naturvärden och ett högt skyddsvärde.

Skogsbestånden i områdets östra del är präglade av skogsbruk vilka på lång sikt kommer att nå barrblandbestånd av naturskogskaraktär. Detta gäller även hygget i skogsbranten i områdets östra del.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	2	
7310	Aapamyrar	60	55
9010	Västlig taiga	100	140
91D0	Skogbevuxen myr	20	*

*/Definitionen av naturtyp 91D0 har ändrats varför den nu ingår som undertyp till 7310

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A108	Tjäder <i>Tetrao urugallus</i>
A127	Trana <i>Grus grus</i>
A140	Ljungpipare <i>Pluvalis apricaria</i>
A166	Grönbena <i>Tringa glareola</i>
A241	Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>
A409	Orre <i>Tetrao tetrix</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Horstomyren är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och arterna i detta Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål**
Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 2 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vattenkvalitet - Utbredning av vass och gungflyvegetation <p><i>Typiska arter</i></p>
Aapamyrar (7310)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 55 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Naturtypens täckningsgrad av de hydromorfologiska strukturerna strängar, lösbottenflarkar, mjukmattor och gölar ska bibehållas eller öka. - Täckningsgrad av träd och buskar är mellan 0-10 % på den öppna myrmarken. - Naturtypen skogbevuxen myr utgör 2 ha av aapamyrens areal. - Hela arealen ska ha ostörd hydrologi. Avvattande diken ska vara igenlagda senast xxxx. <p><i>Typiska arter</i> Förslag till uppföljningsbara arter: Ljungpipare Grönben</p>
Västlig taiga (9010)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 140 ha omfattning.</p> <p><i>Struktur och funktion</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/x - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas. - Sumpskogar med en ostörd hydrologi och hydrokemi. <p><i>Typiska arter</i></p>
Järpe (A104) Tjäder (A108) Trana (A127) Grönben (A166) Tretåig hackspett (A241) Orre (A409)	<p><i>Mål om populationerna</i></p> <p><i>Livsmiljö</i> Alternativt samma mål som för naturtyperna.</p>

**/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyper och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog.
- Naturligt näringsfattigt och humusrikt, svagt surt vatten.
- Opåverkad hydrologi med bibehållen eller förbättrad vattenföring och flödesdynamik i vattendragen. Naturliga vattenståndsfluktuationer ska förekomma, negativ påverkan från tidigare och eventuella befintliga regleringar minimeras.
- Fria vandringsvägar i anslutande vattensystem är en förutsättning för att en del av naturtypens typiska arter.
- En naturlig artsammansättning utan främmande arter.
- Påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter får inte förekomma. De typiska arterna reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

7310 Aapamyrrar

- Omgivningar med intakt naturmiljö.
- Opåverkad hydrologi och hydrokemi.
- Strukturer/formelement (strängar, höljor, gölar m.m.) bibehålls i samma omfattning och geografiska spridning. Undantag då förändringen är en positiv effekt av skötsel och restaureringsåtgärder eller då förändring beror på naturliga processer.
- Täckningsgraden av botten-, fält och buskskikt bör inte förändras nämnvärt. Undantag förändringar som kan klassas som naturliga eller en positiv effekt efter restaureringsåtgärd.
- Skötsel kan behövas i delar som riskerar att växa igen.
- Ingen påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter.

9010 Västlig taiga *och* **91D0** Skogbevuxen myr (ingår som undertyp till aapamyr)

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen).
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
 - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
 - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
 - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
 - HålträdSubstraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi och hydrokemi.
- Påtaglig minskning av antalet typiska arter och deras populationer får inte ske.

A104 Järpe

Järpen vill ha tät skog med föryngring av främst gran och med inblandning av al, björk och asp. Högt markfuktighet och förekomst av surdråg, alkärr och bäckar gynnar arten. Lövträdsandelen i reviret bör överstiga 10 % för att området skall accepteras. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Stannfågel.

A108 Tjäder

Tjäder kräver stora sammanhängande skogsområden som innehåller en variation ifråga om successionsstadier och våtmarker. Arten är starkt knuten till speciella spelplatser. Tallbarr och tallskott är viktig vinterdiet. Stannfågel.

A127 Trana

Tranan häckar på våta myrmarker, ofta omgärdade av sumpskog eller vatten för att boet skall vara oåtkomligt för marklevande rovdjur. Häckningen kan påbörjas redan i april. Tillgång till störningsfria områden är viktigt. Flyttfågel.

A166 Grönbena

Grönbenan häckar på den fuktigare gräs- eller starrbevuxna delen av myren. Den kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Fåglarna kommer normalt till häckplatsen i maj och påbörjar häckningen snart därefter. Flyttfågel.

A241 Tretåig hackspett

Tretåig hackspett kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av skog med ett stort inslag av döda eller döende träd. Lämpliga häckningsplatser är grova stammar av främst, asp, tall eller bok. Stannfågel.

A409 Orre

Orren förekommer på myrar och myrarnas närmaste omgivningar samt på tidiga successioner efter hyggen och skogsbränder. Liksom för de övriga skogshönsen är tillgången på insekter viktiga för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är viktig diet under vintern. Stannfågel.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Horstomyrens Natura 2000-område omfattas av Horstomyrens naturreservat och dess föreskrifter. Reservatet bildades år 2000 och dess syfte är att bevara områdets värdefulla myrkomplex, hydrologi och biologiska mångfald samt bevara, utveckla och förstärka skogsbestånden så att de på sikt utvecklas till naturskogslika bestånd. Föreskrifter och skötselplan i gällande beslut om naturreservat bedöms på ett fullgott sätt hantera traditionell hotbild (vilken främst är markavvattning och avverkning) mot de naturtyper och arter som finns inom området. Åtgärder som sker i det runtomliggande skogs- och myrlandskapet kan dock indirekt utgöra hot mot ingående naturtyper och arter. För att tillfredställa de olika fågelarternas krav på tillräckligt stora arealer lämplig livsmiljö krävs en god tillämpning av naturvårdshänsyn vid skogsbruksåtgärder inom de skogsbestånd som finns i det omgivande landskapet närmast Horstomyren. Ett generellt hot mot Horstomyrens Natura 2000-område och även andra områden är ökat kvävenedfall och sur nederbörd som på sikt kan medföra negativa effekter för känsliga arter.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att Horstomyrens naturtyper och arter uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus.

Gällande regelverk 2006

- Tjäder, järpe och orre får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905) övrig tid är de fredade. Övriga ingående fågelarter är fredade året runt (3 § Jaktlagen 1987:259). Fredningen gäller samtliga fågelarters ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder.
- Tillståndsplikt gäller för utsättning av fisk (Fiskerilagen 2 kap 16 §).

- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Horstomyrens Natura 2000-område är naturreservat och omfattas av reservatets föreskrifter och skötselplan. Naturtyperna kommer i huvudsak att lämnas för fri utveckling. Områden som idag klassas som kulturskog ska skötas så att de på lång sikt kommer att utvecklas till naturskogslika bestånd.
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, östra delen av Natura 2000-området.
- Centrala delen av Horstomyren utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 i våtmarksinventeringen.
- Centrala delen av Horstomyren ingår i myrskyddsplanen.
- Natura 2000-området utgör en del av Långberget som omfattas av landskapsbildsskydd (19 § Naturvårdslagen). Avverkning av skog får inte ske utan Länsstyrelsens tillstånd.

Vid samråds- och tillståndsärenden är det viktigt att beakta hela myrkomplexets och vattendragens avrinningsområde.

Eventuella framtida bevarandeåtgärder

Naturvårdsbränning är en viktig skötselmetod som generellt bör övervägas i områden med västlig taiga. Områdets brandhistorik samt förekomst av dagens naturvärden ligger dock till grund för om naturvårdsbränning ska utföras. Vidare krävs undersökning för om området är tekniskt möjligt att bränna. Länsstyrelsens har som ambition att utarbeta en bränningsplan för länet under 2005-2006. Genom en översiktlig bränningsplan ska förekomsterna av brandkrävande arter i länets skogslandskap säkerställas. Syftet med bränningsplanen är att identifiera storområden som det finns starka motiv och rimliga förutsättningar att planera naturvårdsbränningar inom. Genom att arbeta för regionala bränningsprogram kan summaeffekter i form av samordning mellan olika potentiella bränningsobjekt riktas mot att integrera även tekniskt svårare objekt.

Om det visar sig att störningskänsliga fågelarter störs av besökare kan förordnande om fågelskyddsområde (tillträdesförbud 1 april – 31 juli) bli aktuellt i vissa delar av Natura 2000-området. Störning i området idag är oklart.

Bevarandestatus idag

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Nationellt

Bruna skogssjöar är den vanligaste sjötypen i Sverige. Många av sjöarna är drabbade av förurning, reglering eller annan påverkan. I Europa är sjötypen mindre vanlig vilket motiverar dess utpekande inom Natura 2000. Trots att de många påverkade sjöarna är naturtypen dystrofa sjöar inte hotad i Sverige. Det stora antalet bruna skogssjöar i kombination med befintligt svenskt regelverk säkerställer fortlevnaden av sjötypen i Sverige.

Horstomyren

Horstotjärnen, belägen i myrkomplexets centrala del, utgör ett exempel på en *dystrof sjö*. Tjärnen omges av myrmark där större delen av den av angränsande myrmark utgörs av gungfly, vilken delvis är bevuxen med vass. Djur- och växtlivet vid Horstotjärnen är till stor del okänt. Fågellivet är dock rikligt på Horstomyren och flera arter är beroende av Horstotjärnen och övriga småvatten (gölar) i myrmarken. Sävsparv (1 par), kricka (1 par) och knipa (1 par) dokumenterades vid Horstotjärnen i maj 1998. Horstotjärnen är så vitt känt opåverkad och inga tecken finns på igenväxning. Bevarandestatusen bedöms utifrån befintlig information vara gynnsam.

7310 Aapamyren och 91D0 Skogbevuxen myr

Nationellt

Under 1900-talet har den totala arealen av mossar och kärr minskat i landet. Förlusten av naturtyperna beror främst på uppodling, storskaliga torvtäkter samt markavvattnande projekt. Trots exploateringen av myrmark finns idag stora arealer kvar, undantaget rikkärr. En stor del av myrarna är dock påverkade av mindre husbehovstäkter samt markavvattningsprojekt, påverkan som på sikt kan leda till att mossar bryts ner och/eller att de växer igen. Skadorna är mest förekommande på de mindre myrarna söder om Limes Norrlandicus och de bäst bevarade habitaterna är belägna i fjällen. Ökat kvävenedfall kan på sikt bli ett hot mot myrmarkerna. Ökad mängd kväve leder till igenväxning med beskuggning och ändrade konkurrensförhållanden som följd. Detta hot är dock i dagsläget inte aktuellt för de nordligt belägna aapamyrarna.

Horstomyren

Horstomyrens myrmark utgör ett representativt exempel på naturtypen *aapamyrar*. Myrkomplexet utgörs av välutvecklade strängflarkkärr med flarkgölar, backkärr, soligena och topogena kärr samt gungfly kring Horstotjärnen. Strängflarkkärrs nedre del är delvis av rikkärrsvegetation och har rik förekomst av järnockra. Vass är vanligt förekommande i rikkärrerna och i övrigt påträffas arter som dvärglumner, gräsull, kärrull, ängsnycklar, ängsvädd, vitag, drågvitmossa och flera rikkärrsmossor. Kärrull, vitag, dvärglumner och drågvitmossa är exempel på typiska arter för naturtypen aapamyren. Den för Värmland sällsynta björnbrodde växer även på Horstomyren. Arten indikerar kalkhaltiga näringsförhållanden, vilket stämmer väl in med förekomsten av rikkärr. I myrens nordvästra del finns en tallmyr med riklig förekomst av gamla torrakor och här påträffas den rödlistade varglaven.

Myrkomplexet förefaller vara nästintill opåverkat av mänskliga ingrepp. I den sydöstra delen av myren finns dock ett relativt djupt och nyligen upptaget dike. Reservatsförvaltningen utreder om diket kan läggas igen utan väsentlig påverkan för skogsbruket utanför områdets gränser. Bevarandestatusen torde vara gynnsam för stora delar av myrmarken. Ytterligare inventeringar av myrens arter samt strukturer och funktioner krävs dock för att avgöra detta.

9010 Västlig taiga

Nationellt

Naturtypens naturvärden är kopplade till naturlig gammal skog med lång skogskontinuitet, gamla träd och död ved, samt även till brandfält och yngre naturliga successionsstadier. Flera organismgrupper finns representerade bland de karaktärsarter och rödlistade arter som förekommer i naturtypen; insekter, lavar, svampar och mossor.

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänen och där finns även mycket av de största naturvärdena, även om områden med höga naturvärden finns i hela landet. Naturvärden kopplade till granskog är speciellt riktade mot nordboreal region, men finns även i sydboreal. Tallskogar, brandfält och triviallövsskogar har olika artsammansättning beroende på var i landet de ligger och kan därför ha höga naturvärden i hela den boreala regionen. Vissa trakter i fr.a. delar av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, samt i bl.a. Orsa finnmark och nere i sydöstra Kalmar län har en mer påtaglig brandkontinuitet.

Västlig taiga är ett svensk-finskt tillägg och Sverige/Finland har därmed ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (ca 3 % av 21 milj. ha) i boreal region. Produktionsskogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Horstomyren

Horstomyrens Natura 2000-område innehåller en rad naturskogsartade skogsbestånd av varierad sammansättning. Större delen av skogen som klassats till västlig taiga är grandominerad med inslag av rönn, björk, sälg, tall och enstaka aspar. Nedre delen av sluttningar och bestånd i närheten av myrmarken är vanligtvis av sumpskogskaraktär. Vissa delar är påverkade av plockhuggning, skogen har dock behålligt trädkontinuiteten. Tillgången på död ved varierar men är generellt sett god. I nedre delen av Storbergets nordsluttning och Vålhallbergets östsluttning är tillgången på grövre, rötade granlågor mycket god. Kring bäcken, strax väster om Horstomyren, finns även rikligt med granlågor.

Naturtypiska lavararter som dokumenterats i Horstomyrens skogar är grynig gelélav, aspegelav, violettgrå tagellav, brunpudrad nållav, kattfotslav, skuggblåslav, lunglav, stuplav, bårdlav och luddlav. Exempel på typiska svampar är doftskinn, harticka, ullticka, gränsticka, stor aspticka, rynkskinn, gammelgranskål, harticka, granticka och vedticka. Övriga typiska arter som påträffas är spindelblomster, korallrot, järpe, tretåig hackspett och tjäder. Utöver dessa arter påträffas flera signalarter. Inventering av arternas frekvens och utbredning saknas.

Utifrån skogens karaktär och den imponerande listan av förekommande typiska arter och signalarter bedöms bevarandestatusen vara god.

A104 Järpe

Nationellt

Järpen häckar i hela landet med undantag från den fjällnära skogen samt Öland och Gotland. Arten har minskat betydligt under de senaste 30 åren på grund av det moderna skogsbruket. Idag uppskattats den svenska populationen till drygt 100 000 par, vilket beräknas utgöra cirka 17 % av den europeiska populationen utanför Ryssland. Trots en påtaglig minskning av det svenska beståndet anses arten inte vara hotad i landet.

Horstomyren

Förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området varför dess bevarandestatus torde vara gynnsam.

A108 Tjäder

Nationellt

Den svenska tjäderpopulationen har uppskattats till 84 000 - 110 000 par (1990-talets mitt), vilket utgör ca 10 % av det europeiska beståndet (inkl. europeiska Ryssland). Starka minskningar har under de senaste 30 åren registrerats i Götaland och Svealand och även lokalt i Norrland. Orsaken till minskningen av tjäder beror främst på det storskaliga skogsbruket där landskapet kraftigt fragmenteras och stora monokulturer av gran och tall ersätter den tidigare, mer varierade skogen. Totalt sett finns dock inget hot mot artens fortlevnad i Sverige.

Horstomyren

Förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området varför dess bevarandestatus torde vara gynnsam.

A127 Trana

Nationellt

Antalet tranor har ökat markant sedan mitten av 1980-talet, speciellt märkbart i Götaland och Svealand. Tranor häckar numera relativt jämnt spritt i samtliga län. År 2003 beräknades antalet häckande par till åtminstone 15000, kanske över 20000 par. Därtill kommer ett stort antal ungfåglar. Det svenska beståndet utgör 20-38 % av europapopulationen, varför Sverige har ett stort ansvar för arten. BirdLife International listar tranan som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa, men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i Europa.

Horstomyren

Förekomst av trana på Horstomyren är känd. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området. Bevarandestatus är dock oklar.

A140 Ljungpipare

Nationellt

Det svenska ljungpiparbeståndet uppskattas till mellan 50 000 och 70 000 par var av närmare 90 % förekommer i fjällen. Arten häckar dock i de flesta svenska län. I norra Sverige bedöms beståndet vara tämligen konstant. I landets södra del är dock situationen mer bekymrande. Ljungpipare har under 1990-talet minskat kraftigt både på Sydsvenska höglandet och på Ölands alvar. Utvecklingen ser mycket dystert ut och stora insatser krävs för att bibehålla livskraftiga bestånd i dessa landsdelar. Igenväxning av öppna marker och torrläggning av myrmarker är de största hoten mot arten.

BirdLife International listar ljungpiparen som *secure* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar sitt ansvar i att bevara arten. Arten placeras i SPEC kategori 4, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa samt att den har en tillfredsställande bevarandestatus i regionen som stort. Det Europeiska beståndet beräknas till minst 500 000 par.

Horstomyren

Ljungpiparens förekomst på Horstomyren är känd. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området varför dess bevarandestatus torde vara gynnsam.

A166 Grönbena

Nationellt

Det svenska beståndet av grönbena uppskattas till 50 000-100 000 par. Grönbena är en vanlig häckfågel i mellersta och norra Sverige. I landets södra delar är fågeln mer ovanlig. Grönbena är tillsammans med brushane de vanligaste vadarna på norrländska myrar. Sedan mitten av 1980-talet har grönbenan gått kraftigt tillbaka i södra Sverige. Tillbakagången beror till stor del på utebliven hävd av sankstränder samt torrläggning av våtmarker.

BirdLife international listar grönbena som *declining* i Europa och påpekar att det är viktigt att Europa tar sitt ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att den inom sitt europeiska utbredningsområde har en otillfredsställande bevarandestatus.

Horstomyren

Grönbena förekommer sparsamt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området. Bevarandestatus är dock oklar.

A241 Tretåig hackspett

Nationellt

Tretåig hackspett häckar regelbundet i mellersta och norra Sverige, men är numera ovanlig söder om den biologiska norrlandsgränsen. Tillfälliga häckningar har konstaterats på Sydsvenska högländet ner till Hallandsåsen i Skåne. Det svenska beståndet beräknades vid mitten av 1990-talet till mellan 5 500 och 7 500 par, vilket utgör cirka 10 % av det samlade europeiska beståndet på knappt 60 000 par. Det svenska beståndet har minskat kraftigt under hela 1900-talet och i ökande takt efter 1950. Minskningen i de kustnära, av skogsbruk hårdast påverkade delarna av Norrland uppgår förmodligen till minst 80 %. Som en följd av detta har tyngdpunkten i artens förekomst gradvis förskjutits allt längre in mot de klimatiskt mer utsatta och totalt sett mindre produktiva fjällnära skogsområdena.

Tretåig hackspett är rödlistad i kategorin *sårbar* i Sverige. BirdLife International listar tretåig hackspett som *declining* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att arten inom regionen har en otillfredsställande bevarandestatus.

Horstomyren

Arttypiska hackmärken förekommer allmänt i gammelskogen. Uppgifter om den tretåiga hackspettens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området varför dess bevarandestatus torde vara gynnsam.

A409 Orre

Nationellt

Den svenska orrepopulationen har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 %. Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet. BirdLife International betecknar orren som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

Horstomyren

Orre förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas dock. Artens krav på lämplig livsmiljö uppfylls i området varför dess bevarandestatus torde vara gynnsam.

Uppföljning

För att bedöma de ingående naturtypernas och arternas bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår och komplettering kommer att ske då projektets metoder är möjliga att tillämpa.

Bilagor

1. Avgränsning av Natura 2000-området.
2. Utbredning av ingående naturtyper (klart efter basinventeringen)

Referenser

Länsstyrelsen i Värmlands län, Naturvårdsenheten. *Beslut och skötselplan – Naturreservatet - Horstomyren*. Beslut 2000-03-13. Karlstad.

Naturvårdsverket. *Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledningar*.

(<http://www.naturvardsverket.se>)

Naturvårdsverket. 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.

Naturvårdsverket. 2004. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*.

Version 4: 2004-05-07.

Sjörs, H. 1977. *Myrinventering i Värmland*. (opublicerad)

Wilde, F. 1998. *Horstomyren – Inventering av ett skogs- och myrområde i norra Värmland*.

Länsstyrelsen i Värmlands län, Naturvårdsenheten. Karlstad.